

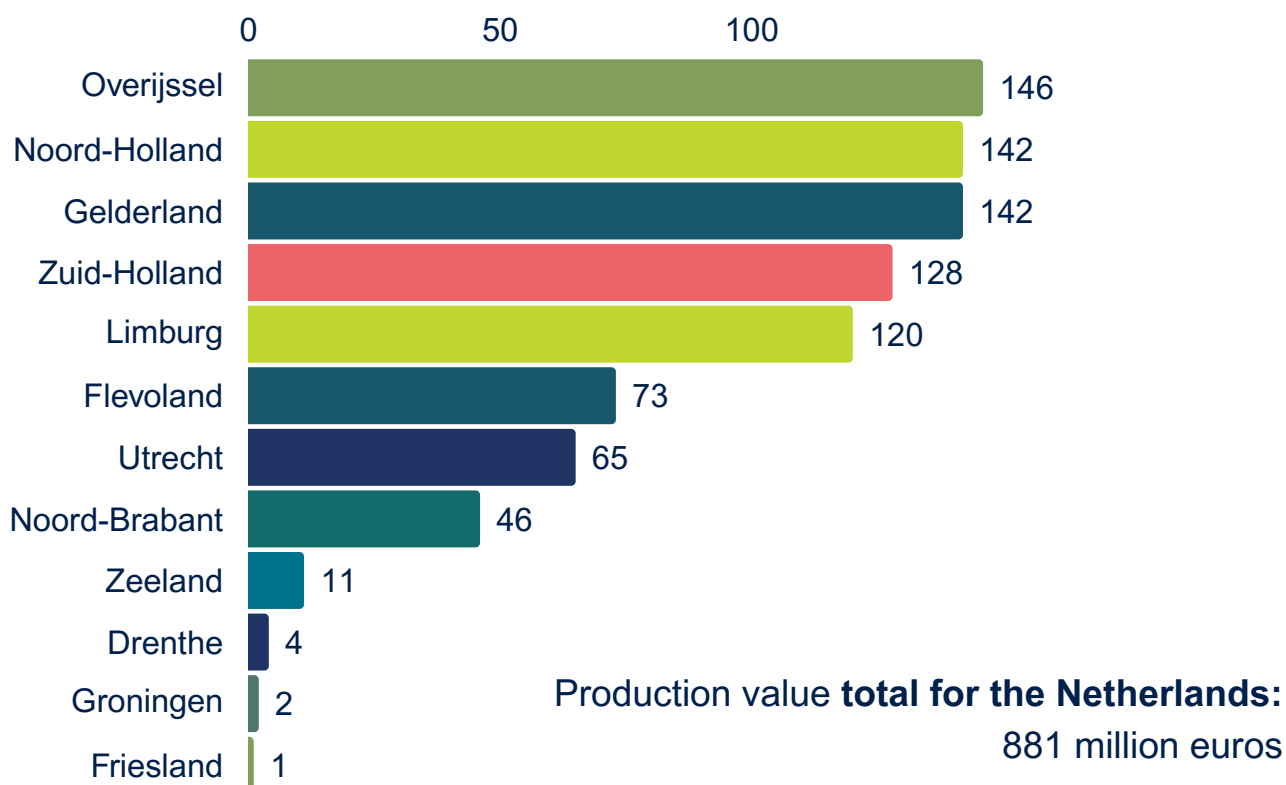
The Economic Data

The Protein Transition Map NL

A short illustration of the economic value and impact in 2022 of “Fully Alt. Protein” and “Partly Alt. Protein” actors who are active in the Dutch Protein Transition

Production value

The data below illustrates the production value in millions of euros per province

Job opportunity

The data below illustrates the number of jobs within “Fully Alt. Protein”, and “Partly Alt. Protein” actors per province

Groningen	- 4
Friesland	- 5
Drenthe	- 30
Overijssel	- 844
Gelderland	- 445
Flevoland	- 460
Noord-Brabant	- 219
Limburg	- 253
Zeeland	- 61
Zuid-Holland	- 740
Noord-Holland	- 288
Utrecht	- 212

Total number of jobs in the Netherlands: 3 561

For more information on **The Protein Transition Map NL**, visit www.foodvalley.nl/en/the-protein-transition-map

Economische ontwikkeling niet-conventionele eiwitbedrijven in Nederland

Management samenvatting

Uitgevoerd in opdracht van:

Provincie Gelderland, namens de samenwerkende eiwitprovincies

Buck Consultants International, 2024

Meer weten?
Neem contact op met bci@bciglobal.com

Introductie onderzoek

De eiwittransitie levert een belangrijke bijdrage aan de verduurzaming van het voedselsysteem. Het is daarnaast een groeiende markt waarin Nederlandse bedrijven en organisaties een belangrijke economische positie kunnen innemen. Tot nu toe ontbreken echter harde cijfers over de economische meerwaarde van de sector. Om die reden is in dit onderzoek inzichtelijk gemaakt wat de eiwittransitie tot nu toe aan economische bedrijvigheid en werkgelegenheid voor Nederland als geheel en per individuele provincie heeft opgeleverd.

Om deze economische meerwaarde te bepalen is gebruik gemaakt van een lijst die FoodvalleyNL bijhoudt over bedrijven die zich bezig houden met de transitie naar niet-conventionele eiwitten voor humane voeding (de eiwittransitie). In augustus 2023 bevatte deze lijst 425 bedrijven die als eiwitbedrijf geregistreerd stonden. Bijna de helft hiervan (44%) is geïdentificeerd als een Proteïne Transitie (PT)-bedrijf. Dit zijn bedrijven die zich volledig richten op de eiwittransitie. De overige 56% zijn hybride bedrijven, waarbij slechts een deel van de bedrijfsactiviteiten gericht zijn op de eiwittransitie.

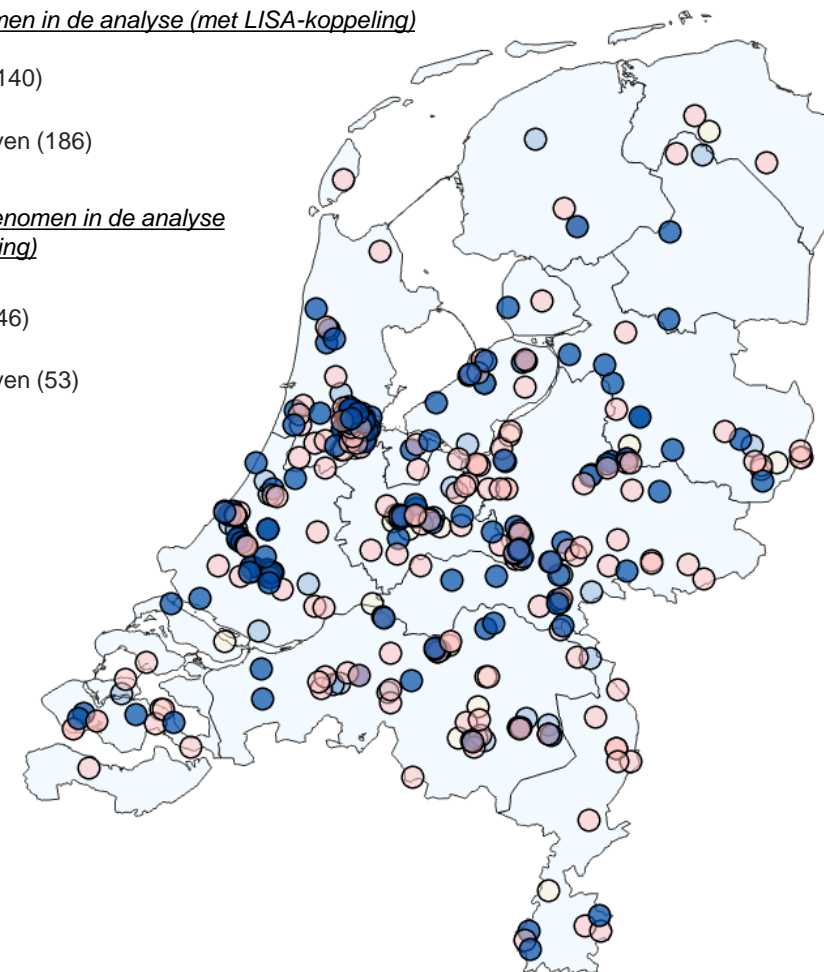
Spreiding eiwitbedrijven (alle bedrijven lijst FoodvalleyNL)

Bedrijven meegenomen in de analyse (met LISA-koppeling)

- PT-bedrijven (140)
- Hybride bedrijven (186)

Bedrijven niet meegenomen in de analyse (zonder LISA-koppeling)

- PT-bedrijven (46)
- Hybride bedrijven (53)

Economische waarde

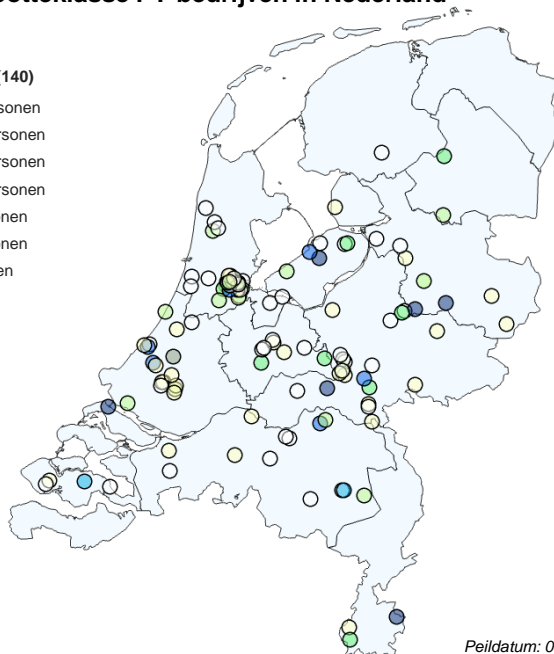
De PT-bedrijven zijn relatief kleine en jonge bedrijven. De toegevoegde waarde is ruim 1,5 miljoen per bedrijf, met gemiddeld 17 werkzame personen binnen het bedrijf. Maar liefst 73% van de bedrijven bestond in 2015 nog niet. In deze categorie zitten vrij veel start-ups en kleine MKB-bedrijven die nu nog klein zijn, maar wel een flinke groei doormaken.

Hybride bedrijven zijn groter en bestaan vaak al wat langer. Zo is in deze categorie een veel kleiner aandeel pas ontstaan na 2015 (29%). Dit komt veelal doordat dit al grotere, gevestigde bedrijven die zich niet hoofdzakelijk richten op de eiwittransitie. De eiwittransitie is hier meer de innovatietak binnen het bedrijf. De totale groei ligt daarom een stuk lager dan bij de PT-bedrijven.

Spreading en grootteklasse PT-bedrijven in Nederland

Groote PT-bedrijven (140)

- 100+ werkzame personen
- 50-99 werkzame personen
- 25-49 werkzame personen
- 10-24 werkzame personen
- 5-9 werkzame personen
- 2-4 werkzame personen
- 1 werkzaam personen

Peildatum: 01-04-2022

Ontwikkeling aantal werkzame personen PT-bedrijven 2015-2022*	Aantal bedrijven (2022)	Banen		TW (x € mln.)	
		2015	2022	2015	2022
Bedrijven opgericht in 2015 of eerder	38 (27%)	1.236	2.029 (+64%)	128,7	190,8 (+48%)
Bedrijven opgericht na 2015	102 (73%)	0	414	0	27,6
Totaal	140 (100%)	1.236	2.443 (+98%)	128,7	218,4 (+70%)

Ontwikkeling aantal werkzame personen Hybride bedrijven 2015-2022*	Aantal bedrijven (2022)	Banen		TW (x € mln.)	
		2015	2022	2015	2022
Bedrijven opgericht in 2015 of eerder	132 (71%)	21.119	28.755 (+36%)	3.584	4.701 (+31%)
Bedrijven opgericht na 2015	54 (29%)	0	1.369	0	132
Totaal	186 (100%)	21.119	30.124 (+43%)	3.584	4.833 (+35%)

*Bedrijven die tussen 2015 en 2022 verdwenen zijn, zijn niet in beeld. Dit vertekent de groeipercentages.

Om de totale economische waarde van de eiwitbedrijven te bepalen zijn deze twee type bedrijven beide meegenomen, al is dit bij de hybride bedrijven maar voor 1%. **De economische waarde van de eiwitbedrijven in 2022 komt daarmee uit op ten minste € 346 miljoen aan toegevoegde waarde en ten minste 3.560 banen. De productiewaarde in 2022 was minstens € 881 miljoen.**

	Gericht op eiwittransitie	Aantal banen (2022)	Toegevoegde waarde (2022, in € mln.)	Productiewaarde (2022, in € mln.)	Percentage meegenomen in economische waarde
PT-bedrijven	Volledig	3.170	€ 284	€ 730	100%
Hybride bedrijven	Deels	39.120	€ 6.276	€ 15.061	1%

	Aantal banen (2022)	Toegevoegde waarde (2022, in € mln.)	Productiewaarde (2022, in € mln.)
Totale economische waarde niet-conventionele eiwitmarkt	3.560	€ 346	€ 881

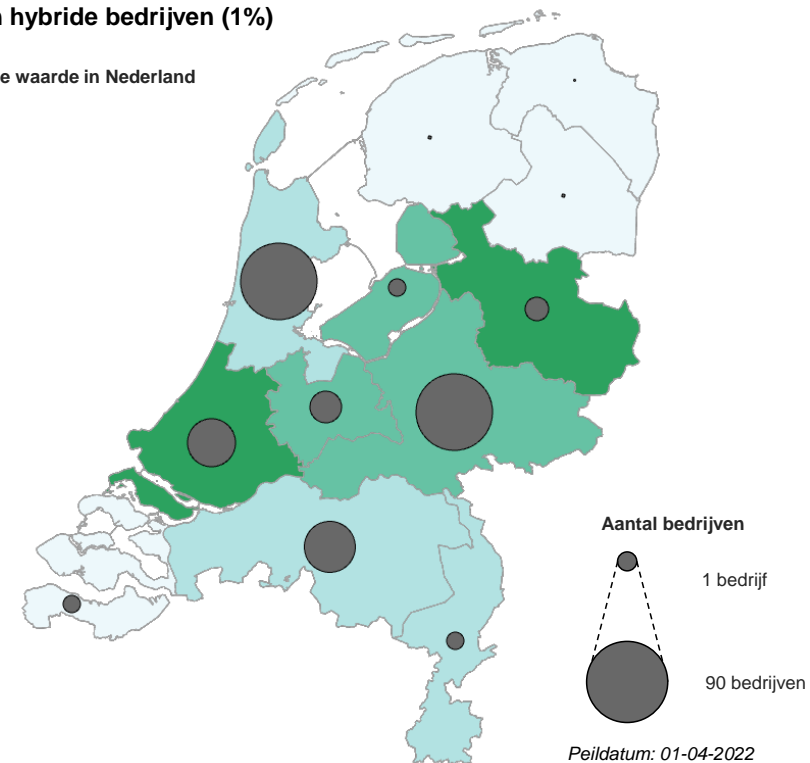
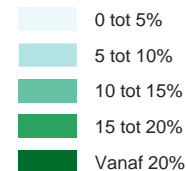
Dit is **ten minste** de economische waarde

Economische activiteit per provincie

De meeste bedrijven – zowel PT- als hybride bedrijven – zijn gevestigd in de regio rondom Amsterdam, al is de economische waarde van deze bedrijven relatief laag. De meeste economische waarde wordt behaald in de provincies Zuid-Holland, Gelderland en Overijssel.

PT-bedrijven en hybride bedrijven (1%)

Aandeel toegevoegde waarde in Nederland

Type bedrijven

De grootste en meest gevestigde categorie binnen de eiwittransitie zijn de 'land en zee'-eiwitten (plantaardige eiwitten). De bedrijven die zich op industriële eiwitten richten (algen, schimmels en kweekvlees) zijn in opkomst, maar zijn nog relatief gering in aantal. De kleinste categorie bestaat uit insectenbedrijven, aangezien de ontwikkeling van insecten als humane voeding nog aan het begin staat.

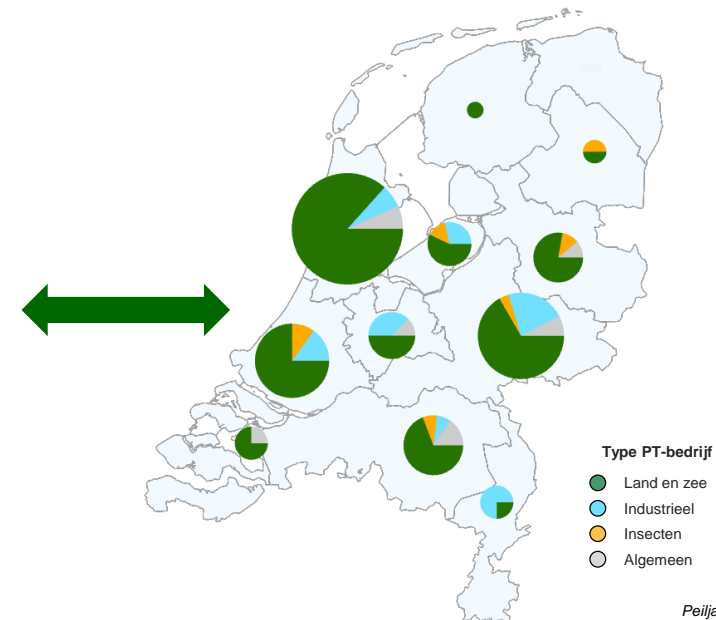
Dit beeld past ook bij de algehele focus van provincies binnen de eiwittransitie. Bijna alle provincies richten zich namelijk vooral op 'land en zee' / plantaardige eiwitten. Deze markt is al het verst ontwikkeld en sociaal-maatschappelijk het meest ingeburgerd. Hier zijn ook de meeste bedrijven in actief. Bij de verwaardiging van de gehele keten ligt er nog wel een opgave. Verwerkers hebben grote volumes hoogwaardige eiwitten nodig, terwijl de teelt voor boeren eigenlijk saldotechnisch nog niet uit kan. Er moet meer bewustwording worden gecreëerd bij de gehele keten dat meer lokale teelt ook voordelen heeft.

De productie van kweekvlees loopt tegen juridische barrières aan, aangezien het nog niet is toegestaan in Nederland om kweekvlees te consumeren door mensen. De eerste testbijeenkomsten zijn echter wel in ontwikkeling. Bij de toepassing van insecten voor humane voeding zijn nog maatschappelijke drempels te overwinnen. Bij feed is dit niet/minder aan de orde, waardoor het kansen kan opleveren om op dit aspect nadrukkelijk de combinatie te zoeken tussen food en feed.

Focus per provincie: projecten, programma's, organisaties en innovatiehubs (illustratief)

Spreading type eiwitbedrijven (PT-bedrijven)

Peijjaar: 2022

Aanbevelingen onderzoek

In de landelijke provincies liggen er kansen voor de teelt van eiwitrijke gewassen aangezien daar meer ruimte beschikbaar is voor de teelt van (soja)bonen, lupine en andere vlinderbloemigen. Hierbij is wel belangrijk om een connectie te leggen met de voedselverwerkende industrie (zowel bedrijvigheid volledig gericht op eiwitten (PT-bedrijven) als 'klassieke' voedselverwerkers (overgang naar hybride eiwitbedrijf). Voor de meer niche eiwitgroepen (algen, zeewier, myco, kweekvlees en insecten) is het verstandig om met clustering een lokaal ecosysteem op te zetten (van bedrijven, overheden kennisinstellingen en non-profitorganisaties) op enkele locaties om zo de inzet binnen de niche goed met elkaar te kunnen verbinden.

Verder wordt aanbevolen om de verdere ontwikkeling van het eiwitcluster goed te monitoren. Dit onderzoek biedt daarvoor een goede nulmeting. De *Protein Transition Map NL* zorgt ervoor dat de community inzichtelijk wordt gemaakt en toegankelijk en interactief wordt ontsloten, zodat partijen zich ook actief bij de ontwikkeling kunnen aansluiten.

Protein Transition Map NL

Discover 450+ organisations shaping an economically healthy future of protein

